



MAASTRICHT KRİTERLERİ

Selin DİLEKLİ
Kadriye YEŐİLKAYA

AVRUPA BİRLİĞİ İLE İLİŐKİLER GENEL MÜDÜRLÜĐÜ

Aralık 2002

Bu Çalışma Devlet Planlama Teşkilatının görüşlerini yansıtmaz. Sorumluluğu yazarına aittir. Yayın ve referans olarak kullanılması Devlet Planlama Teşkilatının iznini gerektirmez; İnternet adresi belirtilerek yayın ve referans olarak kullanılabilir. Bu e-kitap, <http://ekutup.dpt.gov.tr/> adresindedir.

Bu yayın 400 adet basılmıştır. Elektronik olarak, 1 adet pdf dosyası üretilmiştir.

MAASTRICHT KRİTERLERİ

7 Şubat 1992 tarihinde, Hollanda'nın Maastricht kentinde imzalanarak 1 Kasım 1993'de yürürlüğe giren Avrupa Birliği Antlaşmasında (Maastricht Antlaşması), Ekonomik ve Parasal Birliğin (EPB) aşamaları, bu aşamalarda izlenecek ekonomik ve parasal politikalar ve bu politikaların uygulanması için gerekli kurumsal değişiklikler ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler çerçevesinde, EPB'nin gerçekleştirilmesi doğrultusunda, üye ülke ekonomileri arasındaki farklılıkların giderilebilmesini teminen, bazı makro büyüklükler açısından, "Maastricht Kriterleri" olarak adlandırılan yakınlaşma kriterleri tespit edilmiş ve bunlara uyulmaması durumunda uygulanacak yaptırımlar belirlenmiştir. Söz konusu kriterler aşağıda yer almaktadır:

- Toplulukta fiyat istikrarı bakımından en iyi performansa sahip üç ülkenin yıllık enflasyon oranları ortalaması ile, bir üye ülkenin enflasyon oranı arasındaki fark 1,5 puanı geçmemelidir. (*Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma, m. 121(1); Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 121'inci Maddesinde Öngörülen Yakınlaşma Kriterlerine İlişkin Protokol, m. 1*).

- Üye ülkelerin kamu açıklarının¹ GSYİH'lerine oranı %3'ü geçmemelidir. (*Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma m. 121(1); Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 121'inci Maddesinde Öngörülen Yakınlaşma Kriterlerine İlişkin Protokol m. 2; Aşırı Kamu Açığı Prosedürüne İlişkin Protokol*).
- Üye devletlerin kamu borçlarının² GSYİH'lerine oranı %60'ı geçmemelidir. (*Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma m. 121(1); Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 121'inci Maddesinde Öngörülen Yakınlaşma Kriterlerine İlişkin Protokol m. 2; Aşırı Kamu Açığı Prosedürüne İlişkin Protokol*).
- Üye ülkelerde uygulanan uzun vadeli faiz oranları, 12 aylık dönem itibarıyla, fiyat istikrarı bakımından en iyi performansa sahip 3 ülkenin faiz oranını 2 puandan fazla aşmamalıdır. (*Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma m. 121(1); Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 121'inci Maddesinde Öngörülen Yakınlaşma Kriterlerine İlişkin Protokol m. 4*).

¹ Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmada “general government deficit” ve “government deficit” olarak kullanılan terimlerden “kamu açığı” anlaşılmalıdır.

² Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmada “general government debt” ve “government debt” olarak kullanılan terimlerden “kamu borcu” anlaşılmalıdır.

- Son 2 yıl itibarıyla, bir üye ülkenin para birimi, diğer bir üye ülkenin para birimi karşısında devalüe edilmemiş olmalıdır. *(Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma m. 121(1); Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 121'inci Maddesinde Öngörülen Yakınlaşma Kriterlerine İlişkin Protokol m. 3).*

Maastricht Antlaşması ile getirilen hükümler, üye ülke merkez bankalarının bağımsızlığı konusunu da ele almaktadır. Bu konuya ilişkin olarak, Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 107'nci maddesinde, “Avrupa Merkez Bankası (AMB), ulusal merkez bankaları ve bunların karar alma organlarında görev yapan kişiler, bu Antlaşma ve Avrupa Merkez Bankaları Sistemi (AMBS) Statüsü tarafından kendilerine verilen görev ve yükümlülükleri yerine getirirken ve yetkilerini kullanırken, Topluluk kurum ve organlarından, üye devlet hükümetlerinden veya herhangi bir başka makamdan talimat istemez ve almaz. Topluluk kurum ve organları ve üye ülke hükümetleri, bu ilkeye riayet etmeyi ve AMB'nin veya ulusal merkez bankalarının karar alma organlarının üyelerini, görevlerini yerine getirirken etkileme girişiminde bulunmamayı taahhüt eder.” hükümlerine yer verilmiştir.

Enflasyona ilişkin olarak; Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 121'inci Maddesinde Öngörülen Yakınlaşma Kriterlerine İlişkin Protokolün 1'inci maddesinde, “Enflasyon,

ulusal tanımlardaki farklılıklar göz önünde bulundurularak, karşılaştırılabilir bazlı bir tüketici fiyat endeksi aracılığıyla ölçülür.” hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda, Eurostat, üye ülke istatistik kuruluşları ile işbirliği yaparak, bir Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyat Endeksi (HICP) oluşturmuş ve bu Endeks 1997 yılından itibaren kullanılmaya başlanmıştır. HICP, üye ülkelerdeki TÜFE oranları için karşılaştırılabilir bir standart sağlamaktadır.

Faiz oranlarına ilişkin olarak; Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 121’inci Maddesinde Öngörülen Yakınlaşma Kriterlerine İlişkin Protokolün 4’üncü maddesinde, “Faiz oranları, ulusal tanımlardaki farklılıklar göz önünde bulundurularak, devlet tahvilleri ve benzeri menkul kıymetler bazında ölçülür.” hükmü yer almaktadır. Faiz oranlarına ilişkin yakınlaşma kriterinin değerlendirilmesinde, 10 yıllık devlet tahvillerinin getirisi kullanılmaktadır. Bu kapsamda, söz konusu tahvillerin faiz oranlarının 12 aylık dönemler itibarıyla ortalamaları alınmaktadır.

Devlet bütçesi ile ilgili veriler, “aşırı kamu açığı prosedürü” kapsamında değerlendirilmekte ve ulusal muhasebe standartları bazında hesaplanmaktadır. Kamu açığı, Aşırı Kamu Açığı Prosedürüne İlişkin Protokolün 2’nci maddesi uyarınca, genel devletin net borçlanma gereğini ifade etmektedir. “Genel

devlet” terimi ile, ticari faaliyetleri hariç, merkezi devlet, yerel yönetimler ve sosyal güvenlik fonları kastedilmektedir. Aşırı kamu açığı prosedürüne ilişkin hükümler, Ekonomik ve Parasal Birliğe katılan ülkelerin, Euro alanında enflasyonist baskıya yol açabilecek derecede borçlanmaktan kaçınmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

**AVRUPA TOPLULUĞUNU KURAN ANTLAŞMADA
YER ALAN MAASTRICHT KRİTERLERİNE İLİŞKİN
MADDELER VE İLGİLİ PROTOKOLLER
Madde 104 (eski 104c)**

1. Üye devletler aşırı kamu açıklarından sakınırlar.

2. Komisyon, önemli hataları belirlemek amacıyla, üye devletlerin bütçe vaziyetlerindeki ve kamu borç stoklarındaki gelişmeleri izler. Komisyon, bütçe disiplinine uyulup uyulmadığını, özellikle aşağıdaki iki kriter bazında inceler:

a) Aşağıda belirtilen durumlar hariç, planlanan veya gerçekleşen kamu açığının GSYİH'ye oranı belirli bir referans değeri aşıyorsa.

- söz konusu oran önemli miktarda ve devamlı bir şekilde düşüyor ve referans değere yaklaşıyorsa veya*
- referans değeri aşan kısım istisnai ya da geçici nitelikte olup, söz konusu oran referans değere yakın ise.*

b) Aşağıdaki durum hariç, kamu borcunun GSYİH'ye oranı belirli bir referans değeri aşıyorsa.

- söz konusu oran yeterli ölçüde düşüyor ve referans değere yeterli bir hızla yaklaşıyorsa.*

Referans değerler, bu Antlaşmanın ekinde yer alan Aşırı Kamu Açığı Prosedürüne İlişkin Protokol'de belirlenmiştir.

3. Bir üye devletin bu kriterlerden birini veya ikisini yerine getirmemesi durumunda, Komisyon bir rapor hazırlar. Bu

rapor, kamu açığının kamu yatırım harcamalarını aşp aşmadığını ve üye devletin orta vadeli ekonomik durumu ve bütçe vaziyeti de dahil olmak üzere ilgili tüm diğer faktörleri dikkate alır.

Komisyon, kriterlerin yerine getirilip getirilmediğine bakılmaksızın, bir üye devletin aşırı kamu açığı vermesi riskinin bulunduğu görüşünde ise, yine bir rapor hazırlayabilir.

4. 114'üncü maddede belirtilen Komite, Komisyonun hazırladığı rapora ilişkin bir görüş oluşturur.

5. Komisyon, bir üye ülkede aşırı bir kamu açığı verildiği veya verilebileceği kanısında ise Konseye bir görüş bildirir.

6. Konsey, Komisyonun tavsiyesi üzerine ve nitelikli çoğunlukla hareket ederek ve ilgili üye devletin sunmayı isteyebileceği görüşleri de dikkate alarak, genel bir değerlendirme sonrasında, aşırı bir kamu açığı bulunup bulunmadığına karar verir.

7. Konsey, 6'ncı fıkra uyarınca aşırı bir kamu açığı bulunduğu karar verirse, ilgili üye devlete bu durumun belirli bir süre içinde sona erdirilmesi için tavsiyelerde bulunur. 8'inci fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu tavsiyeler kamuya duyurulmaz.

8. Konsey, belirlenen süre içinde, tavsiyeleri doğrultusunda etkili bir eylemde bulunulmadığını tespit ederse, söz konusu tavsiyeleri kamuya duyurur.

9. Bir üye devletin Konseyin tavsiyelerini uygulamamakta ısrar etmesi durumunda, Konsey, durumun düzeltilmesi amacıyla, açığın azaltılması yönünde gerekli gördüğü önlemleri belirli bir süre içinde alması için üye devleti uyarmaya karar verebilir.

Bu takdirde, Konsey, durumun düzeltilmesine yönelik çabalarını incelemek üzere, ilgili üye devletten belirli bir takvim dahilinde raporlar sunmasını talep edebilir.

10. 226 ve 227'nci maddelerde öngörülen dava açma hakkı, bu maddenin 1 ilâ 9'uncu fıkraları çerçevesinde kullanılamaz.

11. Bir üye devlet, 9'uncu fıkra uyarınca alınmış bir karara uymadığı müddetçe; Konsey, aşağıdaki önlemlerin bir veya birkaçını uygulamaya ya da gerektiğinde bu önlemleri güçlendirimeye karar verebilir:

- İlgili üye devletten, tahvil ve menkul kıymet ihraç etmeden önce, Konsey tarafından belirlenecek ek bilgilerin yayımlamasını talep etmek;
- Avrupa Yatırım Bankasını, ilgili üye devlete yönelik kredi politikasını yeniden gözden geçirmeye davet etmek;
- Konseyce aşırı kamu açığının kapandığı görüşüne varılmasına dek, ilgili üye devletten uygun miktarda bir paranın Topluluk hesabına faizsiz olarak yatırılmasını istemek;
- uygun miktarda bir para cezası uygulamak.

Konsey dönem başkanı, alınan kararlar konusunda Avrupa Parlamentosunu bilgilendirir.

12. İlgili üye devletin aşırı kamu açığının kapandığı görüşüne varması halinde, Konsey, 6 ilâ 9'uncu fıkralar ve 11'inci fıkroda belirtilen kararlarının bazılarını veya tümünü kaldırır. Konsey, daha önce tavsiyelerini kamuya duyurmuşsa, 8'inci fıkra uyarınca alınmış olan karar kaldırıldığı andan itibaren, ilgili üye devletin aşırı kamu açığının kapandığını bir bildiri ile kamuya duyurur.

13. Konsey, 7 ilâ 9'uncu fıkralar ile 11 ve 12'inci fıkralarda belirtilen kararları alırken, Komisyonun tavsiyesi üzerine ve üyelerinin 205(2)'inci madde uyarınca ağırlıklandırılan oylarının üçte ikisiyle hareket eder. Oylama sırasında ilgili üye devletin oyları hesaba katılmaz.

14. Bu maddede öngörülen prosedürün uygulanmasına ilişkin diğer hükümler, bu Antlaşmaya ekli Aşırı Kamu Açığı Prosedürüne İlişkin Protokol'de düzenlenmiştir.

Konsey, Komisyonun önerisi üzerine, oybirliğiyle hareket ederek ve Avrupa Parlamentosu ile AMB'ye danıştıktan sonra, söz konusu Protokolün yerini alacak uygun hükümleri kabul eder.

Konsey, bu fıkranın diğer hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Komisyonun önerisi üzerine, nitelikli çoğunlukla hareket ederek ve Avrupa Parlamentosuna danışarak,

1 Ocak 1994 tarihinden önce söz konusu Protokolün hükümlerinin uygulanmasına ilişkin ayrıntılı kural ve tanımları belirler.

Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 121'inci (eski

109j) Maddesinin

1'inci Fıkrası

1. Komisyon ve Avrupa Para Enstitüsü (APE), üye ülkelerin Ekonomik ve Parasal Birliğin gerçekleştirilmesine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirme konusunda kaydettikleri ilerlemeler hakkında Konseye raporlar sunar. Bu raporlar, ulusal merkez bankalarının statüleri de dahil olmak üzere, her üye ülkenin ulusal mevzuatının, bu Antlaşmanın 108 ve 109'uncu maddeleri ve AMBS Statüsü ile uyum durumunun bir değerlendirmesini içerir. Bu raporlar ayrıca, üye ülkelerin aşağıdaki kriterleri ne ölçüde yerine getirdiklerini dikkate

olarak, ileri derecede ve sürdürülebilir bir yakınlaşmanın gerçekleşme durumunu inceler:

- İleri derecede bir fiyat istikrarının sağlanması; bu kriter, fiyat istikrarı bakımından en iyi performansa sahip üç üye ülkenin enflasyon oranlarına yaklaşmak suretiyle sağlanacaktır;*
- kamunun mali durumunun sürdürülebilirliği; bu kriter, 104(6)'üncü madde uyarınca, kamu açığı olmayan bir bütçe vaziyetinin gerçekleşmesi suretiyle sağlanacaktır;*
- en az iki yıl boyunca, üye ülke para birimini diğer bir üye ülke para birimi karşısında devalüe etmeksizin, Avrupa Para Sisteminin döviz kuru mekanizmasında öngörülen normal dalgalanma marjlarına uyulması;*
- üye ülke tarafından sağlanan yakınlaşmanın ve uzun vadeli faiz hadleri seviyesine yansiyacak şekilde Avrupa Para Sisteminin döviz kuru mekanizmasına katılımın sürekli olması.*

Bu fıkra da belirtilen dört kriter ve uyulması gereken ilgili süreler, bu Antlaşmanın ekinde yer alan bir Protokolde ayrıntılı olarak ele alınmaktadır. Komisyon ve APE tarafından hazırlanan raporlar, ECU'nün gelişimini, piyasaların entegrasyonunun sonuçlarını, cari hesaplar bazında ödemeler dengesinin durumu ve gelişimini ve birim işgücü maliyetleri ile diğer fiyat endekslerindeki gelişmelerin incelenmesini de dikkate alır.

***Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 121'inci (eski 109j)
Maddesinde Öngörülen Yakınlaşma Kriterlerine İlişkin Protokol***

YÜKSEK ÂKİT TARAFLAR,

Bu Antlaşmanın 121(1)'inci maddesinde yer alan Ekonomik ve Parasal Birliğin üçüncü aşamasına geçişe ilişkin kararları alırken, Topluluğa yol gösterecek olan yakınlaşma kriterlerinin ayrıntılarını düzenlemeye istekli olarak,

Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmaya eklenecek aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Bu Antlaşmanın 121(1)'inci maddesinin ilk bendinde yer alan fiyat istikrarına ilişkin kriter; bir üye ülkenin, sürdürülebilir bir fiyat performansına sahip olması ve incelemeden önceki bir yıllık dönemde gözlenen ortalama enflasyon oranının, fiyat istikrarı açısından en iyi performansa sahip üç üye ülkenin enflasyon oranlarının ortalamasını 1,5 puandan fazla aşmamasını ifade eder. Enflasyon, ulusal tanımlardaki farklılıklar göz önünde bulundurularak, karşılaştırılabilir bazlı bir tüketici fiyat endeksi aracılığıyla ölçülür.

Madde 2

Bu Antlaşmanın 121(1)'inci maddesinin ikinci bendinde yer alan bütçe vaziyetine ilişkin kriter; inceleme esnasında, üye devlet hakkında, bu Antlaşmanın 104(6)'üncü maddesinde belirtilen, aşırı kamu açığı verildiğine ilişkin bir Konsey kararı bulunmamasını ifade eder.

Madde 3

Bu Antlaşmanın 121(1)'inci maddesinin üçüncü bendinde yer alan Avrupa Para Sisteminin döviz kuru mekanizmasına katılmaya ilişkin kriter; bir üye devletin, Avrupa Para Sisteminin döviz kuru mekanizmasında öngörülen normal dalgalanma marjlarına, incelemeden önceki son iki yılda önemli oranda bir sapma olmaksızın uymasını ifade eder. Üye devlet, özellikle, aynı dönem itibarıyla, kendi para biriminin iki taraflı merkez oranını, diğer bir üye devlet para birimi karşısında kendi inisiyatifi ile devalüe etmemiş olmalıdır.

Madde 4

Bu Antlaşmanın 121(1)'inci maddesinin dördüncü bendinde yer alan faiz oranlarının yakınlaşmasına ilişkin kriter; bir üye ülkenin, incelemeden önceki bir yıllık dönemde gözlenen ortalama uzun vadeli nominal faiz oranının, fiyat istikrarı açısından en iyi performansla sahip üç üye ülkenin uzun vadeli nominal faiz oranlarının ortalamasını 2 puandan fazla aşmamasını ifade eder. Faiz oranları, ulusal tanımlardaki farklılıklar göz önünde bulundurularak, uzun vadeli devlet tahvili veya benzeri menkul kıymetler bazında hesaplanır.

Madde 5

Bu Protokolün uygulanması için kullanılacak istatistik veriler Komisyon tarafından sağlanır.

Madde 6

Konsey, Komisyonun önerisi üzerine ve oybirliğiyle hareket ederek ve duruma göre Avrupa Parlamentosu, APE veya AMB'ye ve 114'üncü maddede belirtilen Komiteye danıştıktan sonra, bu Antlaşmanın 121(1)'inci maddesinde öngörülen yakınlaşma kriterlerinin ayrıntılarını

düzenlemek üzere, bu Protokolün yerini alacak uygun hükümleri kabul eder.

Aşırı Kamu Açığı Prosedürüne İlişkin Protokol

YÜKSEK ÂKİT TARAFLAR,

Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 104'üncü maddesinde yer alan aşırı kamu açığı prosedürünün ayrıntılarını düzenlemeye istekli olarak,

Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmaya eklenecek aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Bu Antlaşmanın 104(2)'üncü maddesinde belirtilen referans değerler:

- planlanan veya gerçekleşen kamu açığının cari fiyatlarla GSYİH'ye oranı için %3;*
- kamu borcunun cari fiyatlarla GSYİH'ye oranı için %60'tır.*

Madde 2

Bu Antlaşmanın 104'üncü maddesinde ve bu Protokolde;

- devlet³ kavramı, genel devleti ifade eder; genel devlet ile, Avrupa Bütünleştirilmiş Ekonomik Hesaplar Sisteminde tanımlanan şekliyle, ticari faaliyetleri hariç, merkezi devlet, yerel yönetimler ve sosyal güvenlik fonları kastedilmektedir,*

³ Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma ve ilgili protokollerin çevirisinde, "government" ve "general government" terimlerinin karşılığı olarak "kamu" terimi kullanılmıştır.

- *açık kavramı, Avrupa Bütünleştirilmiş Ekonomik Hesaplar Sisteminde tanımlanan şekliyle, net borçlanma gereğini ifade eder,*
- *yatırım kavramı, Avrupa Bütünleştirilmiş Ekonomik Hesaplar Sisteminde tanımlanan şekliyle, gayri safi sabit sermaye oluşumunu ifade eder,*
- *borç kavramı, nominal değerlerle, yıl sonundaki borç stokunu ve ilk bentte tanımlanan genel devletin sektörleri içindeki ve arasındaki konsolide toplam gayri safi borcu ifade eder.*

Madde 3

Aşırı kamu açığı prosedürünün etkililiğinin sağlanması için, üye devlet hükümetleri, bu prosedür uyarınca, 2'nci maddenin birinci bendinde tanımlanan genel devletin verdiği açıklardan sorumlu tutulur. Üye devletler, bütçe alanındaki ulusal prosedürlerinin, Antlaşmadan kaynaklanan bütçe alanındaki yükümlülüklerinin yerine getirilmesine elverişli olmasını temin ederler. Üye devletler, planlanan ve gerçekleşen açıkları ile borç düzeylerini, gecikmeksizin ve düzenli olarak Komisyona bildirirler.

Madde 4

Bu Protokolün uygulamasında kullanılacak istatistiki veriler Komisyon tarafından sağlanır.

Tablo: 2001 Yılı İçin Yakınlaşma Kriterleri

ÜLKELER	Enflasyon*	Uzun Dönem Faiz Oranı	Genel Devlet Borçlanma Gereği (cari fiyatlarla GSYİH'ye oranı)	Toplam Borç Stoku (cari fiyatlarla GSYİH'ye oranı)
Belçika	2,4	5,1	-0,1	107,0
Danimarka	2,4	5,1	2,2	43,2
Almanya	2,4	4,8	-2,5	60,0
Yunanistan	3,7	6,3	0,0	100,4
İspanya	3,5	5,1	0,1	58,0
Fransa	1,8	5,0	-1,5	57,1
İrlanda	4,0	4,9	2,4	34,4
İtalya	2,3	5,2	-1,2	108,2
Lüksemburg	2,4	4,9	4,3	5,1
Hollanda	5,1	5,0	1,3	51,8
Avusturya	2,3	5,1	-0,2	62,3
Portekiz	4,4	5,2	-2,0	53,5
Finlandiya	2,7	5,0	4,8	42,7
İsveç	1,0	5,1	3,8	52,3
Birleşik Krallık	2,1	4,9	1,2	39,3
TÜRKİYE	45,6	94,6	15,1**	122,8

Kaynak: European Commission, *European Economy (The EU Economy: 2001 Review Investing in the Future)*, Brussels 2002;

DPT, *Katılım Öncesi Ekonomik Program*, Ankara 2002.

OECD, *Economic Outlook, Volume 2002/1 No. 71, Paris 2002*

* EURO alanı için Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyatları Endeksi, Türkiye için TÜFE.

** Konsolide bütçe (KİT'ler hariç), mahalli idareler, sosyal güvenlik kuruluşları, işsizlik fonu, döner sermaye ve fonlar.

2001 Yılı İçin Referans Değer Hesaplama Örneği:

- 1) En düşük enflasyonlu üç ülke: $1,0+1,8+2,1= 4,9$
(İsveç, Fransa, Birleşik Krallık)
Enflasyon Ortalaması: $4,9\div 3= 1,6$
Referans Değer: $1,6+1,5= \mathbf{3,1}$
- 2) En düşük enflasyonlu üç ülkenin faiz ortalaması: $5,0+4,9+5,1= 15\div 3= 5$
Referans Değer: $5+2= \mathbf{7}$